

Diplomová práce je věnována oblasti psychických potíží / duševních onemocnění jako možnému tématu všeobecné primární prevence ve školním prostředí. Upozorňuje na téma duševního zdraví a nemoci jako na oblast, která není v rámci primární prevence v našich podmínkách systémově komplexně řešena a není jí věnována taková pozornost, jakou by si zasloužila. V teoretické části jsou nejprve vymezeny základní pojmy, jakými jsou duševní zdraví a onemocnění, rizikové chování, stigma a prevence. Pozornost je zaměřena na období adolescence a pohledu na možné souvislosti mezi rizikovým chováním a psychickými potížemi/onemocněními. Teoretická část práce dále přibližuje copingové strategie dospívajících a oblast všeobecné primární prevence rizikového chování v současném pojetí MŠMT, včetně zajišťování a kontroly kvality a efektivity programů. V krátkosti je pojednáno o návazné péči – podporovaném vzdělávání a včasné intervenci.

Práce si klade za cíl zmapovat potřeby mladých lidí se zkušeností s duševním onemocněním ve vztahu k primární prevenci a přinést doporučení pro začlenění tématu duševního zdraví a nemoci do stávajícího systému primární prevence. Metodologie je založena na kvalitativní strategii výzkumu. Byly realizovány polostrukturované rozhovory s jedenácti respondenty-peer pracovníky, zaměstnanými na pozicích peer konzultantů a peer lektorů v sociálních službách pro lidi s duševním onemocněním.

Výsledky empirického výzkumu poukázaly na potřebu dostupnosti informací, otevřené komunikace v rodinách a školách a sociální opory vůbec, dále na potřebu posilování sebevědomí, sebedůvěry a pozitivního sebehodnocení dospívajících, podporu v osvojování vhodných copingových strategií tak, aby v případě potřeby docházelo k včasnému vyhledání pomoci. To všechno by mělo probíhat v prostředí, kde nepanují předsudky a diskriminace. Z výsledků výzkumné části vyplývá, že potřeba destigmatizace je vedle dostupných informací a sociální opory nutnou součástí primární prevence.

Klíčová slova: adolescence – psychické potíže – duševní onemocnění – primární prevence – primární prevence – rizikové chování – coping – help-seeking – stigma – destigmatizace